

Vzdělávací oblast: Dějiny a dokumenty ve 20. století**Vzdělávací obor: Dějepis**

Vyučovací předmět dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Rozvíjí průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Předmět zprostředkovává poznatky z historie a podporuje utváření historického povědomí v souvislostech.

Volitelné předměty pro 4. ročník (všechna zaměření)**Předmět: Dějiny a dokumenty ve 20. století****Charakteristika vyučovacího předmětu:****Obsahové vymezení**

Dějepis kultivuje historické povědomí žáků, upevňuje vazby a vztahy mezi historickými fakty, objasňuje historii jako proces vývoje lidské společnosti. Těžiště předmětu leží v pochopení vztahů, vazeb, souvislostí a procesů. Obsažená dějepisná fakta mají v předmětu své opodstatnění, jsou uspořádána chronologicky (na základě obvyklé historické periodizace), ale zároveň plně akcentují historické souvislosti.

Obsahové vymezení je závazné pro všechna studijní zaměření.

Časové a organizační vymezení

Seminář **Dějiny a dokumenty ve 20. století** je vyučován ve čtvrtém ročníku. Je volitelný pro všechna studijní zaměření. Jedná se o jednoletý seminář v rozsahu 2 hodiny týdně. Seminář rozvíjí dějepisné znalosti a historické povědomí a posiluje jednotlivé kompetence. Učí kritickému myšlení a klade důraz na výchovu k mediální gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie*Kompetence k učení:*

- učitel vede žáky ke studiu historie, k orientaci v odborné literatuře
- učitel vede žáky ke kritické práci s prameny
- učitel vede žáky ke kritickému přístupu k médiím
- učitel vede žáky k tvořivému zpracování informací
- učitel zadává žákům ročníkové a seminární práce, ve kterých prokazují schopnost pracovat s informacemi

Kompetence k řešení problémů:

- učitel vede žáky k prezentaci získaných informací
- učitel vede žáky k hledání různých pohledů na historii a k jejich porovnávání
- učitel vede žáky ke kritickému myšlení, k analýze problémů
- učitel vede žáky k tvořivému myšlení a interpretaci dějin

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáky ke správnému formulování základní historické faktografie
- učitel vede žáky k přesnému a odbornému vyjadřování
- učitel vede žáky k precizní práci s odbornými termíny
- učitel vede žáky k vhodné argumentaci, spolupráci a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální:

- učitel vytváří podmínky pro spolupráci se žáky a pro práci ve skupině
- učitel vytváří podmínky pro projektovou činnost žáků v předmětu dějepis

Výstupy	Učivo – téma	Konkretizace	Průřezová témata, souvislosti, metody
<ul style="list-style-type: none"> žák chápe události 20. století v souvislostech a v návaznosti na moderní dějiny žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie uvědomuje si příčiny klíčových událostí, válek a srovnává je se současnými problémy 	1.: Evropa a české země do r. 1918: <ul style="list-style-type: none"> úvod, program; Evropa na počátku 20. stol. sv. válka: příčiny, průběh, důsledky domácí a zahraniční odboj ustavení ČSR, slovenská otázka, národ. poměry 	<ul style="list-style-type: none"> S. Zweig: ukázky; V. Bělohradský: esej Sekáč, který se nezakecal Mým národům: četba a analýza textu, Národní politika 28.7. 1914 – dtto. Manifést českých spisovatelů, Tříkrálová deklaráce, Wilson: 14 bodů (četba, interpretace) Pittsburská dohoda, Martinská deklaráce, řeč K. Kramáře v NS (detronizace Habsburků) 	<i>Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova (i všude níže)</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</i>
<ul style="list-style-type: none"> chápe a dokáže zařadit politické směry rozezná totalitní režimy a dokáže je porovnat s demokracií žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie 	2.: Dvacátá a třicátá léta <ul style="list-style-type: none"> nová republika, politický systém, role KSČ USA mezi svět. válkami, hosp. krize, New Deal „Třetí říše“, nacismus a jeho ideologie každodenní život v nacistickém Německu, OH Berlín 	<ul style="list-style-type: none"> Gottwaldův projev v parlamentu („zakroutit krky“), Proč nejsem komunistou (Čapek, Herben)? Rooseveltův inaugurační projev, Velký Gatsby, Hrozny hněvu: ukázky próz Norimberské zákony, Mefisto: ukázka Velký Gatsby, Půlnoc v Paříži: ukázky filmů dobové dokumenty k životu v Německu kniha Otčina – interpretace, filmové ukázky 	<i>Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova (všude)</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</i> <i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i>
<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si příčiny klíčových událostí, válek a srovnává je se současnými problémy žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie 	3.: Mnichov a Protektorát <ul style="list-style-type: none"> Mnichovská dohoda a důsledky Protektorát a II. odboj 	<ul style="list-style-type: none"> ukázky z Goeb. deníku; Čapek: Epištola k českým Němcům, list české šlechty text dohody, Halas: Torzo naděje, ukázky z tisku (dobová reportáž) výnos o vzniku, uzavření VŠ – vyhlášky Ortenův deník a texty protizidovských vyhlášek 	<i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i>

<ul style="list-style-type: none"> • žák dokáže zhodnotit důsledky vývoje po 2. sv. válce • vnímá souvislosti českých a evropských dějin, orientuje se v poválečném evropském vývoji • žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie 	<p>4.: Evropa ve válce a poválečné uspořádání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Británie: česk(oslovensk)ý odboj na Z, londýnské exilové vlády • poválečné uspořádání • Košický vládní program, Národní fronta, volby 1946 • sociálně-politická situace ČSR, odsun Němců • Marshallův plán a studená válka 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Churchill: krev, dřina, slzy, pot ○ texty z Paměti L. Feierabenda ○ Tigrid: Kapesní průvodce; Hitlerova závět; úryvek z Church. Paměti ○ Benešovy dekrety: o odsunu a retribuční ○ Text plánu; reakce v tisku; Jan Masaryk; Fulton: projev 	<p><i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i></p> <p><i>Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova (všude)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • žák vnímá události v hlubokých souvislostech evropských a světových dějin • rozezná totalitní režimy a dokáže je porovnat s demokracií • žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie 	<p>5.: Československo v únoru a 1948 po něm</p> <ul style="list-style-type: none"> • okleštěná demokracie, politická a společenská situace před demisí vlády • puč 1948, Gottwaldův projev na Staroměstském náměstí, Jan Masaryk • Československo 1948-1956 • Třetí odboj x počátky 50. let – skupina bratří Mašínů <ul style="list-style-type: none"> • Hledání vnitřního nepřitele: politické procesy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mjr. Zeman: analýza 1/2 dílu Hon na lišku (1948) ○ Mjr. Zeman: anal. 2/2 dílu Hon na lišku ○ Ferda mravenec ve službách komunismu, akce mandelinka ○ bratří Mašínové: různé dokumenty; Projev v Babicích; komiks: mjr. Zeman ○ dokumenty k procesu s „protistátním spikleneckým centrem“; P. Steiner: Lustrování literatury 	<p><i>Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova (všude níže)</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • žák vnímá souvislosti českých a evropských dějin, orientuje se v evropském vývoji 60. let • žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie 	<p>6.: Rok 1968 a jeho kontext</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČSSR: atmosféra v 60. letech, Pražské jaro a „socialismus s lidskou tváří“ • demokratizační proces r. 1968, mezinárod. kontext • podzim 1968, události r. 1969, nástup normalizace 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Pražské jaro v Miráklu Josefa Škvoreckého ○ 2000 slov, tzv. „zvací dopis“ ○ vystřízlivění: spor Havel – Kundera 	<p><i>Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova (všude)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • žák chápe a dokáže zařadit politické směry, rozezná totalitní režimy a dokáže je porovnat s demokracií • vnímá souvislosti českých a evropských dějin • žák kriticky pracuje s textem, rozlišuje manipulativné textové strategie 	<p>7.: Normalizace, Charta 77, Listopad 1989</p> <ul style="list-style-type: none"> • třetí fáze normalizace, vznik Charty 77, disent • Anticharta, VONS, poslední politický vězeň Pavel Wonka • šedá zóna, kultura normalizace • události 17. listopadu a co jim předcházelo 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Poučení z krizového vývoje a Charta 77: interpretace ○ text tzv. Provolání, ukázky z RP ○ Jar. Hutka: Poprava květin (domácí interpretace) ○ Bartuška – Polojasno; Putna – Kniha Kraft 	<p><i>Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova (všude)</i></p> <p><i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</i></p>